

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Домбровского (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесєня по 3¹/₂ с. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
                            або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
                            або 18 франків
Поодинокє число по 16 сот.

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Русь жде від своїх синів діл.

(+) В світлих добах нашого культурного розвитку ставали звичайно на чолі умового руху люди ширших поглядів і глибокої науки, яку здобули собі по більшій часті поза границями краю, в культурних огнищах західної Європи, — у них було «не тільки світла, що в вікні». Тимто і в найновіших часах бачимо, що одиниці рускої молодіжки змагають до того, щоби собі у визначних огнищах культурних Европи здобути ширшу освіту. Однак при відомім в нашій суспільности загальнім убожестві, се буває можливим лише одиницям, загал рускої молодіжки приневольний був обмежати ся освітою, зачерпненою лише в краю.

Судило ся одначе так, що руска академічна молодіж поневільно полишила край і пішла глядіти дальшої освіти на інших, визначних австрійських університетах, в Кракові, Відні і в Празі, а руска суспільність з небувалою доси в нійкім случаю жертволюбністю складає тяжко запрацьовану кєрвавицю на народнім жертвнику, щоби лише не дати пропасти молодому поколінню, будучині народу, щоби допомогти єму осягнути в тих замітних культурних огнищах висшу освіту. З тою надєєю, з тою ціллю складала Русь свою лепту і виражала в світ своїх синів, щоби там здобували собі науку, розширювали своє знанє, свій світогляд, щоби опісля принесли славу рускому імени і показали перед світом, що руска народність не є меншевартна, що она є так само спосібна до найвисшого образования, як кожда иньша культурна народність.

Коли Русь виражала своїх синів в дорогу, то їй певно були на тямці слова батька у відомім вірші Руданського, що отсе приказував своему синові, посилаючи єго на науку:

«Видиш, сину мій,	І чоло тобі
Як працюємо,	Нехай зморщить ся,
Видиш, сину мій,	І хребет тобі
Як горюємо;	Нехай скочить ся!
Кождий на світї	Ти тікай від них,
На те родить ся;	Як від гадиви
Не дивись на світ,	Та не жди від них
Що там робить ся!	Перекладина,
А на пчіл поглянь:	А ти в світ їди
Є робучї	На оглядини!
Але й трутні є	Ти у світ їди,
Неминучі;	Милий синочку,
Так і на світї	Ти усє спізнай
Одні риють ся,	І биливочку.
Другі потом їх	Тодї з світєм ти
Тільки миють ся.	Порівнаш ся,
Будь ти проклятий,	В добрі, розумі
Милий синочку	Закупаєш ся,
Як простелиш ся	З полем батьковим
На рядничочку.	Привитаєш ся.

І справді, наколи має бути осягнений ідеал наших культурних змагань, українсько-русский університет, а побіч него українсько-руска академія наук, як два найвисші культурні огнища, то се можливе єдино невсипучою, муравлиною працею і глибо-

кою наукою. Руский народ не може повелчати ся ні маєтками, ні вельможами, ні иньшими сүстами сєго свѣта, однак одно може осягнути, щоби єго свѣчна верства станула на верхнім щєблї просвѣти, а се єдино можна здобути наукою і все те лежить у власних наших силах, у власній нашій волї

Шлях до сєї ціли трудний і тернистий, але єї осягненє приносить опісля милє вдволенє. Сєго шляху не повинна лякати ся, не повинна єго виминати руска академічна молодіж, якій руска суспільність допомогла опинити ся в осередках великих, культурних огнищ. Алеж руска молодіж повинна тямити, що словами не осягнемо сєї високої ціли, що сєму не допоможуть віча, ані резолюції, хоч би в як рішучій висловлені формі, бо тут треба діл, а тими ділами є наука, яку собі здобудуть одиниці і загал академічної молодіжки. Цікаві були для рускої суспільности перші справозданя в руских дневниках про се, як нашу молодіж прийняли на чужих університетах, як її витали, як она знакомила ся з молодіжю иньших славянських народів і т. д., але тепер руска суспільність рада би за свою кєрвавицю, зложену в потї чола почути, як і з яким успіхом наша молодіж користує ся богатими столичними бібліотеками і музеями штуки і науки, як она трудить ся в наукових семинарах і лабораториях, о скілько лекцій тамошних професорів причиняють ся до поглибленя і розширеня знаня наших слухачів і т. п. Доси мала нагоду руска суспільність почути лише слова, а тепер рада би побачити діла, котрі єдино пособлять перегадом здійсненю високого нашого культурного ідеалу.

Вісти з Америки.

Президент Рузвельт — як доносить американська «Свобода» — вже передав до конгресу рапорт комісії каналової. Комісія односторонно поручає купно і перекопанє Панамского каналу. — Крім сєго радив єще конгрес над проєктом прав для филиппинських островів, над побільшенєм маринарки і над справою адм. Шляя. Сенатор Мейсон вніє резолюцію, аби конгрес подякував адм. Шлейови за хоробрість і спосібність, доказану чинами в битві під Сантієго, щоби єго надлив пронамятною шпадою, а всіх моряків, котрі були під єго приказами, аби відзначив медалям. Се внесєне відіслано до комісії для справ маринарки.

Чималу сензацию викликала в конгресі величезна петиція, внесєна в справі Бурів. На петиції є 212 тисяч підписів.

На Филиппинах ступили Американці один крок дальше, але на жаль і ветид, в напрямі страшного варварства. Видячи, що дотеперішній спосіб ведєня війни не приносить пожаданих наслідків, адм. генерал Бель рішив завести на острові Батангас концентраційні табори. Очевидний поступ! Від тепер вже зовсім вступили Американці в слїди бурських катів Англіїців. Жінки і діти филиппинських ворохоубників будуть зігнані в величезні табори, де окружені війском (подібно як семї Бурів в пол. Африці), мусять погибати тисячами, падати жертвою

ріжних недуг і знущаня, голоду і холоду. Дійсно, наколиб воскресли нині давні борці за волю Америки, так померли би другий раз з жалю і досади.

Ворохоубники в Кольомбїї не лиш на сухопутти, але й на морі доскулюють зненавидженому президентові Кастро. Дня 19. сїчня звели они в панамській пристани битву з правительственною фльоетою і наробили єї много шкоди. Генерал Альбан і 6 воєків полягли в битві, 10 воєків було ранених, а правительственный корабель «Лявтора» майже зовсім знищений. Ворохоубники мали 3 кораблі уоружені в гармати Гатлінга, а на однім з них були навіть скорострільні пушки. Все те свідчить, що революція в Кольомбїї кріпшає, а президент Кастро мабуть не вєспіє єї придусити.

Англіїско-німецкі перехитрованя.

Європа дивила ся здивованими очима на англїїско-німецкі сердечности, яких виміна наступила по вступленю на англїїский престол короля Едварда. А мала причину до такої недовірчивости, бо торговля і промисл та ціла колонїяльна політика сих обох держав творять для себе взаємно конкуренцію. Відколи цїсар Вільгельм сказав, що «наша будучність лежить на морю» і тудою справив свої наміри задля світового значіня німецкої держави, обі держави, мимо хвилевих взаїмних чємностей та запевнювань, мусїли скорше чи пізнійше в своїх забігах стрінутися око в око як суперники на океанах свѣта.

Тут не допоможуть деклямації про спільність германської раси, ані вишукування пригідних моментів з прогулих часів історичної давнини, тут рішає обосторонна експанзивність і реальний інтерес. І сєй конфлікт вириває скорше, чим можна було надїяти ся. А причиною єго стали дві справи: одна на далекім Заході, друга на далекім Сході.

Збройні заворушеня в Венецуелї та примежних републиках середущої Америки мають головно національне тло борби Іспанців з Американцями. Сполучені Держави уважали себе покликаними вмшати ся в сєю межусобицю на американськїм континенті, але се дуже пішло невсмак Англії і Німецчинї, які також мають там свої інтереси. Отже на довірочній конференції амбасадорів в Вашингтоні, як донєсла Nordd. Allg. Ztg., англїїский амбасадор мав запропонувати, щоби звернено ся з колективною нотою до правительства Сполучених Держав з протестом против вмшуваню ся до середно-американської війни. Тимчасом лорд Кремборн в низшій палаті англїїского парламенту заявив, що пропозиція до такого кроку виїшла як-раз від німецкого амбасадора. Німецкі правительственні круги, — як доносять з Берліна — мають бути дуже подразнені сєю заявою лорда Кремборна. Цїсар Вільгельм є особисто сєю справою дуже зїритований і удав ся вчєра в тій справі до англїїского амбасадора і відбудовшу конференцію. Заява Кремборна викликала тимбільше роздратованє, що порушила сєю справу як-раз в хвилі, коли кн. Генрих пруский вибирас ся до Америки, а тим способом Англія начє хотїла підорвати приязнь відносини межі Сполученими Державами а Німецчиною.

Але на Сході збула ся далеко важнійша

Франка; — Дещо про наші домашні болячки, Володимира Гнатюка; — Хроніка і бібліографія.

— „Учитель“, ч. 3 з дня 5. лютого 1902. Зміст: Справедливість в вихованні. — Про артиз в дитячій кімнаті. — Писемні задачі в однокласовій школі з цілорічною і південною наукою, як також в двокласовій школі. — Реформа середніх шкіл у Франції. — Наука грецької мови в гімназії. — Міжнародний з'їзд шкільний минулого року. — Звичайні збори грибоveckої філії руск. Товариства педагогічного. — Конкурси, оповіщення і дрібне.

Телеграми.

Дрезно, 12. лютого. Саксий король прийняв димісію міністра скарбу, а димісії інших міністрів не прийняв.

Софія, 12. лютого. На похоронах замордованого міністра Канчева два Македонці викликали демонстрацію, стріляючи з револьверів. Жандармерія арештувала кілька осіб.

Брукселя, 12. лютого. Соціалісти устроїли демонстрацію перед парламентом під час нарад над внесенням соціалістичних поспівів в справі загального права голосування. Коли демонстрації повторилися перед королівською палатою, виступило військо і розігнало демонстрантів.

Петербург, 13. лютого. Архикнязь Франц Фердинанд на желане царя продовжив свій побут в Петербурзі і виїхав аж вчора о 3. год. пополудни. Перед виїздом архикнязь відвідав на пращане цареву-вдову. На дворці працювали его цар і великі князі. Аж до австрійської границі товаришиться архикнязеві російська служба почетна і військовий аташе, майор Міллер.

Лондон, 13. лютого. Бувший віцекороль Індій, лорд Діфферін, помер вчора.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах, яко гарна прикраса комнат і **Картини:** Верещагіна, Шевченко в доминовині і Слатьсона, Шевченкова могила. Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Кароль Гуцнов.

••••• УРИЄЛЬ АКОСТА

трагедия в 5 актах, віршом переложена з німецького

Львом Лопатинським.

Високо гуманна основа твору, пластичність драматичного представлення, як і вірність перекладу та планність в ршів чинить сю книжку знаменитою лектурою, особливо для молодіжи.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім >Просвіти<).

в одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди >Дністра< з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386.402 кор. 83 сот.	} разом 645.385 кор. 59. сот.
Резерва премій	205.227 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	47.753 „ 76 „	

>Дністер< обезпечає будинки як також збиже і нашу против шкід огневих. Веітри ВП. Ординарияти припоручили >Дністер< Всч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премії в >Дністрі< є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

>Дністер< межі своїх членів яко звороти. В р. 1900 і 1901. вносить зворот 8%. Шкоди виплачує >Дністер< дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив >Дністер< 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени >Дністра< можуть без перешкоди зятягати позички в Банку краєвим і касах оцадности, бо каси ті приймають поліси >Дністра< при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати через >Дністер< — капітали на дожитє, помертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товаристві, а з провізії від тих обезпечень відступає >Дністер< часть на рускі добродійні цілі

Агенції передає >Дністер< радо селянам, господарям, особливо де нема >Дністра<. Агенти заробили 349 486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції >Дністра<

Від огню обезпечайте ся тільки в >Дністрі<.

На жите обезпечайте ся тільки через >Дністер<.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сснійшна

Небувала, сензаційна програма!

від 1. до 16. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Увертура (Реклямограф). 2) She, чотири елементи, найбільше сензаційне видовище на сцені. 3) The three Hugosset, королі гімнастиків на потрійнім реку. 4) Чотири сестри Mac-Goverus, англійські танці акробатичні. 5) Jean Marconi, в своїм пречуднім актї: В країні музики і сьвітла. 6) The Comedy Four, американські містрелі. 7) Janowski Trio, ексцентричний акт акробатичний. 8) Alda Ireos, французька субретка. 9) Abs-Avello, містецькі гімнастики. 10) Американський біоскоп, нова серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представленє. В неділю і сьвита два представлення. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети часнійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Господиня

для заряду дому і господарства, вдова середних літ, попукує місця на скромних услівях.

Близші інформації в редакції >Руслана<.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп. особ.	приходить о годині	посп. особ.	відходить о годині
1-35	6:10 з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потупор
	6:20 з Чернівців (Іцкан, Гал. аду), Гусятина	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний
	6:46 з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. як	6:43	дв. Підзамче
	7:45 в Янова	6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	7:40 в Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40 до Кракова (Відня, Варшави), Берліна
	8:00 на дв. головний	2:55	9:00 до Сколяго, до Лавочного (1. лип. до 15. вер)
	8:10 з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:15	до Янова
	8:15 з Соколя, Рави рускої	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Пид
	8:50 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна	9:42	дв. гол.
	11:45 в Ряшова, Любачова, Самбора	2:40	10:20 до Соколя, Белвци, Рави рускої і Любачова
	11:55 зі Станиславова (Кересмева, Потупор)		10:25 до Чернівців
	12:55 в Янова		1:25 до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвита
	1:10 зі Сколяго, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		2:15 до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвита
	3:14 з Брухович (16. мая до 15. вер. в неділі і сьв.)		3:05 до Стрия, Сколяго від 1. мая до 30. вер.
	4:40 зі Самбора, Борислава, Стрия		3:15 до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
2:20	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.		3:26 до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
2:35	на дв. голов.		до Рамена, Хирова, Любачова
	5:50 з Кракова		
	5:40 з Чернівців, Іцкан		
1:45	з Соколя, Белвци і Любачова		
	6:00		
НІЧ			
8:40	7:36 з Брухович (16. мая до 15. вер. в неділі і сьв.)	12:45	6:10 до Станиславова
2:31	8:50 з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20 до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
	9:41 з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30 до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.
	9:20 з Янова (від 1. мая до 15. вер. в неділі і сьв.)		а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно
	9:50 з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		6:35 до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
			7:10 до Тернополя, Бродів дворець головний
			7:32 дворець Підзамче
			7:25 до Соколя і Рави рускої
			7:52 до Брухович (13. мая до 16. в р. в неділі і сьв.)
12:15	9:40 з Чернівців, Букарешту		9:30 до Янова від 1. мая до 15. вересня
	10:20 з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	2:51	10:30 до Чернівців і Іцкан
	10:20 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.		11:00 до Кракова, Відня, Варшави
	10:02 на дв. голов.		11:10 до Підволочиск, Бродів дв. головний
	3:12 з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче		11:32 на дв. Підз.
	3:35 на дворець головний		4:15 до Кракова, Відня, Берліна, Самбора
			4:45 до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод

ЗАМІТКА: Геть вічка числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский ривить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенції часовисей Ст. 1. Соколовского в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі інші, зарідив ілжстрозани провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Краківських ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в сьвита 9—12).